

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1457

Vragen van de leden **Leers** en **Van der Knaap** (beiden CDA) over *cijfers uit een RIVM studie*. (Ingezonden 8 juni 1998)

- 1
Heeft u kennis genomen van het artikel «achter de schermen-I» van professor Bomhof¹ waarin gesteld wordt dat belangrijke cijfers uit een studie van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) – uitgevoerd in het kader van de ICES (Interdepartementale commissie economische structuurversterking) – zijn veranderd na ambtelijk overleg met drie andere planbureaus?
- 2
Kloppen de in dat artikel aangevoerde cijfers?
- 3
Was u hiervan op de hoogte?
- 4
Zijn ook de cijfers van de overige, in het kader van de ICES uitgevoerde studies achteraf bijgesteld? Zo ja, op wat voor een wijze?
- 5
Deelt u het oordeel dat cijfermatige onderbouwing van beleidsmaatregelen betrouwbaar dient te zijn, en dat een dergelijk voorval de geloofwaardigheid van de overheid volstrekt ondermijnt?

- 6
Bent u van zins op korte termijn maatregelen te nemen om herhaling te voorkomen? Zo ja, welke?
- 7
Welke beleidsmatige consequenties trekt u wat betreft de beslissingen over het ICES-pakket?

¹ Zie: NRC Handelsblad 23 mei 1998.

Antwoord

Antwoord van minister **Wijers** (Economische Zaken) en minister **De Boer** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer). (Ontvangen 2 juli 1998)

- 1
Ja, wij hebben kennis genomen van het artikel «Achter de Schermen (I)» van de heer Bomhoff, verschenen in het NRC Handelsblad van 23 mei jl.
- 2
In de concept-versie waarop de hand is gelegd wordt meermalen benadrukt dat het om voorlopige cijfers gaat. In het project hebben de planbureaus intensief overlegd over de meest correcte aanpak. Daarbij hebben uitsluitend inhoudelijke en wetenschappelijke argumenten een rol gespeeld. De planbureaus zijn organisatorisch gelieerd aan ministeries, maar zij schrijven onafhankelijke rapporten.

In het artikel staan enkele voorbeelden van maatregelen waarvan de kostenramingen in de eindversie van het rapport zijn verhoogd. De energie-eisen voor woningbouw en industrie zijn twee maal zo duur geworden. Dat komt omdat de maatregel veel scherper is ingevuld, waardoor het effect drie maal zo groot is geworden. In verhouding tot het milieu-effect is deze maatregel dus goedkoper geworden. De kosten die in het artikel worden toegeschreven aan rekening rijden horen bij een pakket met meerdere maatregelen, waarin de kosten vooral door een verlaging van de maximumsnelheid tot 100 km/uur worden bepaald. Bij deze kosten, en bij die van verdere verlaging van maximumsnelheden, stond in een voetnoot bij het vermelde citaat dat het geraamde bedrag nog kon worden aangepast. Een voorbeeld van zo'n aanpassing: de kosten zijn in eerste instantie uitgerekend op basis van kosten van verloren arbeidstijd in 1998. Aangezien de studie naar het jaar 2010 kijkt, is later gebruik gemaakt van een verwacht uurloon in 2010, dat hoger ligt.

- 3
Zoals gebruikelijk zijn wij middels tussenrapportages op de hoogte

gehouden van de stand van zaken m.b.t. de onderzoeken. Indien hierin nieuwe gegevens of nieuwe definities werden gebruikt werden deze aangegeven. Met nadruk wijzen wij er op dat het hier onafhankelijke onderzoeken betreft.

4

De cijfers van de studies zijn, indien op grond van inhoudelijke en wetenschappelijke argumenten nodig geacht door de planbureaus, gedurende de studie bijgesteld. Het gaat hier overigens om een beperkt aantal cijfers dat is bijgesteld. De wijze waarop deze cijfers zijn bijgesteld is afhankelijk van de aard en de inhoud van het betreffende onderdeel. Het betrof zaken als nieuwe inputgegevens en bijvoorbeeld bijgestelde rekenmethoden. Bij dergelijke onderzoeken is het meer regel dan uitzondering dat met hernieuwde gegevens en/of inzichten nieuwe cijfers naar boven komen. De grenzen van de wetenschappelijke kennis en kunde werden gezien de complexiteit van de materie bereikt. Werkende weg moest nog veel worden uitgezocht en werden nieuwe methodologieën ontwikkeld. Dat verklaart dat er soms sprake was van nieuw inzicht.

5

Wij delen uw mening dat de cijfermatige onderbouwing van beleidsmaatregelen betrouwbaar dient te zijn. Daarin past het dat de planbureaus de uitkomsten wijzigen indien gegevens en rekenmethoden worden verbeterd. Gezien voorgaande menen wij dat op geen enkele wijze de geloofwaardigheid van de overheid is ondermijnd.

6

Nee. Gezien het voorgaande is het nemen van maatregelen niet aan de orde.

7

Gezien het voorgaande trekken wij geen consequenties in relatie tot het ICES-pakket.